

Rendieren

Ruud van der Heijden

Geen geschiktere tijd om terug te kijken dan de Kerstdagen. De stilste en donkerste tijd van het jaar. We drijven wat uit van de mooie en minder mooie lotgevallen die achter ons liggen of wegen en wikken de waarde ervan.

Zijn we er het afgelopen jaar een beetje wijzer van geworden? Hebben we Gods water over Gods akker laten lopen. Is er iets positiefs uitgekomen van de goede voornemens van vorige kerst? In de auto overpeinsde ik hoeveel herdertjes en engelen op muziek langs heb zien komen deze kersttijd. Het bleven voor mij toch altijd top40-liedjes.

Midden in de nacht terugkerend van een optreden zag ik m'n ouwe vriend, de Kerstman, al op mij zitten wachten op het bankje voor de kerk, waar ik vorig jaar afscheid van hem nam. Ik had muziek gemaakt op een overdadig kerstdiner in een duur restaurant en hij kwam van een visite bij een arm gezin, waarvan hij er laatste dagen al te veel had bezocht, zoals hij vertelde. Hij had het idee dat de armoede sinds vorig jaar weer was toegenomen, vooral in de probleemgezinnen die op zijn bezoeklijstje stonden. Lang niet alle mensen konden meegenieten van de economische groei die, als je de politici kon geloven, op ons toekwam.

De Kerstman mijmerde nog wat over vroeger, toen er maar twee soorten cadeaus waren. een bal voor de jongens en een pop voor de meisjes en voor hen en de rest van het gezin een paar zelfgebreide sokken. Alleen bij de enkele welvarender mensen in het dorp werd er een nieuwe fiets gebracht. Wat ik vandaag de dag mee moet brengen, vervolgde hij, kan ik nog niet eens meer uitspreken, laat staan dat ik weet wat het is. Als er vroeger zo'n pop een arm verloor of een bal liep leeg kon ik het nog wel repareren. Als je nu ziet wat er uitgevonden en cadeaugegeven wordt, vraag je je wel eens af wat we nog te verwachten hebben in de toekomst. Mijn baas, zei hij, wil mij nu ook al zo'n zelfrijdende slee aansmeren, dan zijn ze meteen van het dierenbeschermingsgezeur af, maar dan moet ik ook aan een Tomtom, want mijn rendieren wezen me feilloos de weg, het hedendaagse Kerstmannenpad gaat in deze razende tijd niet over rozen. Ik vraag me af wanneer ik door een robot vervangen word. De Kerstman zat op z'n praatbankje: De woorden "ooit en vroeger en vanouds" zijn uit de tijd zei hij en daarom onbruikbaar, maar chatten, sms'en, Skypen en dat soort zinloos geneuzel worden nog veel sneller: "toentertijd". Niets blijft hetzelfde, aardappels, tuinbonen met een gehaktbal zijn onbekend voedsel. Eten is helemaal een lachertje. Internationaal moet het zijn en als je hier Italiaanse kost wilt eten heb je meer keus dan een Italiaan in z'n eigen land. De afbraak is niet te stoppen hij beschreef in geuren en kleuren hoe, lang geleden, een Kerstman nog een persoon van aanzien was. Eerst het kerstkindje met herders en engelen, daarna de Kerstman met rendieren en slee en pas dan de geschenken. Tegenwoordig is de volgorde andersom.

In deze tijd van "alles moet anders" waar een Kerstboom uit plankjes bestaat, doet zo'n Odulfuskerk nog veilig en vertrouwd aan vond hij en vooral de prachtige oude kerstgroep doet je de hedendaagse weggoocultuur vergeten. De enige plek waar stille nacht nog op z'n plaats is en December nog altijd de sfeerrijkste tijd van het hele jaar is.